

جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی فضای مجازی
مرکز ملی فضای مجازی

فضای
مجازی

گزارش سریع ۱

افسانه کاپیتالیسم؛ انحصار و مرگ رقابت

افسانه کاپیتالایسم؛ انحصار و مرگ رقابت

گزارش سریع (۱)

شهریور ماه ۱۳۹۸

تهیه شده در: پژوهشگاه مرکز ملی فضای مجازی - گروه مطالعات فرهنگی و اجتماعی

تهیه کننده: سید رضا حسینی

ناظر علمی: امیررضا باقرپور شیرازی

نشانی: تهران، میدان آرژانتین، خیابان بیهقی، نبش خیابان ۱۶ غربی، پلاک ۲۰، کدپستی ۱۵۱۵۶۷۴۳۱۱

<http://www.majazi.ir>

شماره تماس: ۸۶۱۲۱۰۶۱

حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مرکز ملی فضای مجازی است و استفاده از مطالب آن صرفاً با ذکر مأخذ بلامانع است.

گزارش سریع که با عنوان Rapid Report شناخته می‌شود، نوعی گزارش کوتاه است که صرفاً برای اطلاع کلی از موضوع یا پدیده‌ای خاص در بازه زمانی محدود تهیه می‌شود. هدف عمده چنین گزارش‌هایی، ایجاد تصویری اجمالی برای آشنایی ابتدایی سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان در موضوعات مورد علاقه آنان است.

چکیده

حوزه فناوری به واسطه روند رشد بی‌سابقه پیشرفت فناوری و وابستگی جوامع بشری به مظاهر آن از اهمیت خاصی برخوردار است. وجود انحصار در این بخش از صنایع یک کشور می‌تواند تأثیرات مخربی بر روند تداوم نوآوری و قیمت‌نهایی خدمات و کالاها داشته باشد. این چالش، بحرانی است که امروزه ایالات متحده آمریکا با آن دست به‌گریبان است و کنگره این کشور عزم خود را برای تغییر روند انحصارگرایی شرکت‌های بزرگ فناوری جزم کرده است.

واژگان کلیدی: سرمایه‌داری، انحصارگرایی، مونوپولی، بازار رقابتی، شرکت‌های فناوری، گوگل، مایکروسافت، فیسبوک، آمازون، اپل، کنگره آمریکا

فهرست مطالب

- ۱..... افسانه کاپیتالیسم؛ انحصار و مرگ رقابت
- ۵..... قدرت انحصاری بیش از حد، در دستان غول‌های فناوری
- ۶..... غول‌های فناوری زیر ذره‌بین کنگره آمریکا
- ۷..... آمازون، اپل، فیسبوک و گوگل؛ مهمان جلسه استماع کنگره
- ۱۱..... منابع

افسانه کاپیتالیسم؛ انحصار و مرگ رقابت

امروزه بسیاری از مردم به این نتیجه رسیده‌اند که رؤیای آمریکایی در مسیر افول قرار گرفته است و تنها بخش بسیار کوچکی از جامعه آمریکا می‌تواند از مواهب آن برخوردار شوند. به زعم دنیس هیرن^۱، این ادعا کاملاً با واقعیت تطابق دارد. برخی کارشناسان اقتصادی و سیاسی غرب دلیلی پنهان و کمتر مطرح‌شده برای این روند متصور هستند. مشکل این است که سرمایه‌داری آمریکایی خود را اسطوره و الگوی متعالی تحقق آزادی اقتصادی معرفی می‌کند. اما نکته اصلی این است که ۷۱ درصد از شهروندان آمریکا معتقدند که سیستم اقتصادی کشورشان درگیر تقلب و اعمال نفوذ است.

در سال ۲۰۱۶ دونالد ترامپ جمهوری‌خواه و برنی سندرز دموکرات بر صحت این ادعا مهر تأیید زدند و با وعده اصلاح این شرایط، طرفداران بسیاری را جذب خود کردند. اقتصاددانان آمریکا بر این باوراند که اقتصاد ایالات متحده آمریکا از یک بستر فعالیت باز، آزاد و رقابتی به محیطی بدل شده است که در آن، تعداد بسیار کمی از شرکت‌های بزرگ و غول‌های تجاری انحصار صنایع کلیدی را به دست گرفته‌اند. بر اساس ادعای هیرن که مؤید ادعای مطرح‌شده است، شرکت‌های بزرگ معدود که بعضاً ماهیتی چند ملیتی دارند همه بخش‌های اقتصاد این کشور را در انحصار خود گرفته‌اند. به عنوان مثال:

- تنها ۲ شرکت بزرگ، انحصار تولید ۹۰ درصد از نوشیدنی‌های الکلی آمریکا را در اختیار دارند.
- همه سهم ترافیک هوایی ایالات متحده میان ۴ شرکت بزرگ هوایی تقسیم شده است.
- بانک شاخص، ۵۰ درصد از سهم کلیه مبادلات مالی آمریکا را به دست آورده است.
- شرکت گوگل در بازار موتورهای جستجوگر ایالات متحده سهمی ۹۰ درصدی دارد.
- ۷۰ درصد از ترافیک اینترنت مربوط به شبکه‌های اجتماعی به شرکت فیسبوک تعلق دارد.

مفهوم رقابت در بازار اقتصادی آمریکا روزبه‌روز کمرنگ‌تر می‌شود و نظام اقتصادی سرمایه‌داری بدون رکن رقابت، معنای خود را از دست می‌دهد. این امر، به رویه غالب در اکثر

¹ Denise Hearn

بخش‌های اقتصاد و صنایع این کشور بدل شده است. شهروندان آمریکایی با توهم آزادی انتخاب در همه بخش‌های مهم اقتصاد باید نیاز خود را از طریق انتخاب میان ۱ یا ۲ شرکت شاخص و انحصارگر برطرف کنند. متخصصان حوزه اقتصاد این پدیده را «تمرکز صنعتی» نامیده‌اند. بر اساس آمار رسمی منتشر شده از سوی گوستاو گرولان^۱، استاد دانشگاه ریس^۲، ۷۵ درصد از صنایع آمریکا، در طول ۲۰ سال اخیر، بسیار متمرکزتر از گذشته شده‌اند. این امر در همه بخش‌های کشور، قابل لمس و مشهود است. در شرایط فعلی، شرکت‌های بزرگ‌تر بر همه رقبای کوچک خود غالب و مسلط شده‌اند. رونالد ریگان، رئیس‌جمهور اسبق آمریکا، در دوران مدیریت خود دستورالعمل ادغام را که بخشی از قوانین ضد انحصار ایالات متحده محسوب می‌شود را تسهیل کرد. از آن زمان تا به امروز، اقتصاد آمریکا در هر دهه شاهد شکل‌گیری امواج عظیم ترکیب و ادغام در بخش‌های مختلف اقتصاد بوده است.

شرکت‌های فناوری شاخص، گوگل، آمازون، اپل، فیسبوک و مایکروسافت (آگفام) در طول ۱۰ سال گذشته کنترل حدود ۵۰۰ شرکت بزرگ و کوچک را به دست گرفته و با خود ادغام کرده‌اند. این در حالی است که وزارت دادگستری و سازمان مبارزه با انحصارگرایی در آمریکا به واسطه وجود خلأهای قانونی قادر به پیگیری این مسئله و جلوگیری از آن نیستند. علت این ناتوانی نهادهای نظارتی متولی این امر را می‌توان وجود قانونی موسوم به «استاندارد رفاه مصرف‌کننده» دانست. بر اساس این قانون، شرکت‌های بزرگ در صورتی که مدعی شوند ادغام سبب کاهش قیمت‌ها برای مصرف‌کننده می‌شود، می‌توانند آزادانه به خرید و ادغام شرکت‌های کوچک‌تر با خود بپردازند. این در حالی است که قیمت‌ها در ۹۵ درصد موارد نه تنها کاهش ندارند بلکه به واسطه از بین رفتن رقبای اقتصادی شرکت‌های بزرگ پس از مدت کوتاهی افزایش نیز می‌یابند. با از بین رفتن رقبا شرکت انحصارگر می‌تواند آزادانه به تعیین بهای محصولات و خدمات خود بپردازد. از این‌رو، سهم انحصار و مونوپولی فضای اقتصادی آمریکا در تشدید نابرابری اجتماعی و تعمیق شکاف اجتماعی میان اقشار مختلف این کشور، روزبه‌روز، افزایش می‌یابد. این نابرابری نشانه‌ای آشکار از وجود ناهنجاری‌های بی‌شمار در سیستم اقتصادی صنایع متمرکز است. ادغام صنایع توضیح مناسبی برای بسیاری از مشکلات اقتصادی ایالات متحده است. بدهکاری دولت و

¹ Gustavo Grullon

² Rice University

افزایش مداوم حجم نقدینگی، کاهش محسوس تعداد استارت‌آپ‌های فناورانه و روند کاهش دستمزد کارمندان و کارگران از جمله این مشکلات هستند. دنیس هیرن معتقد است که سازوکار قانونی مبارزه با انحصارطلبی شرکت‌های بزرگ باید بار دیگر در آمریکا فعال شود و این کشور را به دوران رشد اقتصادی مضاعف ناشی از رقابت مداوم فعالان، کاهش بیکاری، افزایش حقوق دریافتی کارکنان و ایجاد فرصت برابر رقابت برای همه شهروندان بازگرداند. در همین راستا، برخی اعضای سنای آمریکا با درک خطر پیش روی این کشور فعالیت خود را به عنوان قانون‌گذار آغاز کرده‌اند.

• **امی کلوبشار (Amy Klobchar)**، سناتور منتخب از ایالت منسوتا در تاریخ ۱۴ سپتامبر ۲۰۱۷ اقدام به معرفی طرحی برای جلوگیری از تداوم روند ادغام و تقویت رقابت اقتصادی کرد. این حقوقدان عضو حزب دموکرات، نخستین بار در سال ۲۰۰۷ به سنای آمریکا راه یافت. وی که در سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ لقب ستاره در حال ظهور حزب دموکرات را یافت، در انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۰ آمریکا شرکت خواهد کرد. کلوبشار به عنوان یکی از مهره‌های تأثیرگذار حاضر در سنای آمریکا در کمیسیون‌های زیر حضور دارد:

- کمیسیون دادگستری
- کمیسیون اقتصاد
- کمیسیون تجارت، علم و حمل و نقل
- کمیسیون کشاورزی، تغذیه و جنگل‌داری
- کمیسیون قوانین و امور سنا

به عقیده او، تصویب این طرح به عنوان یک دستورالعمل اجرایی، نهادهای انتظامی ضد انحصارگرایی را احیا و تقویت می‌کند. سناتور مایک لی^۱، نماینده جمهوری خواه ایالت یوتا، در آن مقطع تاریخی از حامیان اصلی این طرح فراجناحی بود.

• **الیزابت وارن (Elizabeth Warren)**، نماینده دموکرات ایالت ماساچوست نیز از حامیان تقویت رقابت اقتصادی به شمار می‌رود. وی در راستای تحقق این مهم در تاریخ

¹ Mike Lee

۱۵ آگوست ۲۰۱۸ لایحه‌ای موسوم به «سرمايه‌داری پاسخگو» را در سنای این کشور مطرح کرد. آغاز فعالیت این استاد برجسته رشته حقوق دانشگاه هاروارد در سنا به سال ۲۰۱۳ بازمی‌گردد. وی که از جمله چهره‌های پیشرو و محبوب میان ترقی‌خواهان آمریکایی محسوب می‌شود، از نامزدهای احتمالی انتخابات ریاست جمهوری آمریکا در سال ۲۰۲۰ است. وارن، در بخش‌های مختلفی از سنای ایالات متحده عضویت و حضور دارد:

- کمیسیون خدمات نظامی
- کمیسیون امور بانکی، مسکن و شهرسازی
- کمیسیون بهداشت، آموزش و کار

این قانون، ساختار مدیریت شرکت‌ها از طریق انتخاب ۴۰ درصد از اعضای هیئت مدیره با رأی مستقیم کارکنان آن شرکت متحول می‌شود. وال استریت ژورنال، در همان تاریخ، از این لایحه به عنوان طرحی برای نجات کاپیتالیسم یاد کرد.

● **جاش هاوولی (Josh Hawley)**، نماینده جمهوری خواه اهل ایالت میسوری مدت‌ها است که قصد دارد با تمرکز بر محدود ساختن شرکت‌های فناوری بزرگ، سبب کاهش نفوذ بالای این مؤسسات تجاری در بازار فناوری ایالات متحده آمریکا شود. این حقوقدان برجسته که سابقه دادستانی کل میسوری را نیز در کارنامه دارد، در راستای تلاش برای کاهش اعتماد شهروندان آمریکا به اینترنت و محدود ساختن آزادی اقتصادی بیش از حد غول‌های فناوری آمریکا لویجی را به صحن اصلی مجلس سنای این کشور برده است. وی در بخش‌های زیر فعالیت و حضور مؤثر دارد:

- کمیسیون خدمات نظامی
- کمیسیون امنیت ملی و امور دولتی
- کمیسیون دادگستری

هاوولی که از نظر فکری تشابه بسیاری با کسانی چون تریستان هریس، مدیر مؤسسه غیرانتفاعی فناوری‌های انسانی دارد، راهبرد اقتصادی شرکت‌های فناوری بزرگ این کشور یعنی گوگل، فیسبوک، مایکروسافت، آمازون و اپل را نقد می‌کند. به زعم بسیاری از کارشناسان سیاسی، مسئله انحصارزدایی از صنایع کلیدی و تقویت رقابت اقتصادی از چالش‌های بزرگ انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۰ آمریکا خواهد بود. بی‌شک بسیاری از سیاست‌گذاران و مقامات اجرایی

این کشور دریافته‌اند که اکنون زمان اصلاح اشتباهات گذشته و تقویت مجدد رقابت در بازار این کشور است.

قدرت انحصاری بیش از حد، در دستان غول‌های فناوری

در میان همه صنایعی که در بخش نخست گزارش به آن‌ها اشاره شد، حوزه فناوری به‌واسطه روند رشد بی‌سابقه پیشرفت فناوری و وابستگی جوامع بشری به مظاهر آن از اهمیت خاصی برخوردار است. وجود انحصار در این بخش از صنایع یک کشور می‌تواند تأثیرات مخربی بر روند تداوم نوآوری و قیمت‌نهایی خدمات و کالاها داشته باشد.

الیزابت وارن، در تاریخ ۲ آوریل سال جاری، بر مواضع خود علیه رویکرد اقتصادی شرکت‌های فناوری بزرگ این کشور تأکید کرد. وی در تاریخ یاد شده، طی پیشنهادی پُرحاشیه، بازبینی کلی سیاست اعطای مجوز فوق‌العاده برای ادغام شرکت‌های فناوری را خواستار شد. به عقیده وارن، شرکت‌های فناوری بزرگ آمریکا با وجود تلاش قانون‌گذاران این کشور برای محدود ساختن انحصار اقتصادی همچنان نماد پُرنفوذ مونوپولی یک بخش اقتصادی پُربازده در سیستم تجارت ایالات متحده به شمار می‌روند. بسیاری از صاحب‌نظران این عرصه نیز با وارن هم عقیده هستند که قطعاً باید برای حل این معضل باید اقدامی صورت پذیرد. وی اخیراً طی یادداشتی نوشت: «شرکت‌های بزرگ فناوری باید با نظارت بیشتری رو به رو شوند. این مؤسسات در مقطع کنونی در اقتصاد، جامعه و دموکراسی، قدرت بیش از حد یافته‌اند. آن‌ها از اطلاعات خصوصی ما برای کسب سود استفاده می‌کنند. این روند به مشاغل کوچک آسیب رسانده و نوآوری را در نطفه خفه می‌کند».

آمار نشان می‌دهد که شرکت‌های فناوری بزرگ و حمایتشان از کاندیداهای انتخابات ریاست جمهوری، در طول سال‌های اخیر، بسیار تأثیرگذار و تعیین‌کننده بوده است. از همین‌رو، پیش‌بینی می‌شود که انتقادات تند وارن از بزرگان عرصه فناوری می‌تواند در انتخابات پیش‌رو تبعات ناخوشایندی برای وی داشته باشد. بی‌شک افزایش قدرت انحصاری فیسبوک، آمازون، گوگل، اپل و مایکروسافت در تشدید نابرابری درآمد، تضعیف قدرت چانه‌زنی نیروی کار و کاهش سرعت توسعه نوآوری‌های فناورانه نقشی عمده دارند. این امر می‌تواند سبب پیشی‌گرفتن تدریجی رقبای استراتژیک آمریکا چون چین و اتحادیه اروپا در رقابت تنگاتنگ فناوری با این کشور شود. کارشناسان معتقدند که رهبران سیاسی برای موفقیت در این کارزار باید متمرکز و مضمّن ظاهر شوند و هیچ‌انگیزی بر حمایت مالی و تبلیغاتی شرکت‌های بزرگ فناوری نداشته باشند. این دست

اقدامات می‌توانند بسیار حساس و بحران‌زا باشند. بسیاری از اقتصاددان‌های مطرح جهان نفوذ سیاسی بیش از حد در بخش‌های مختلف اقتصادی را یکی از عوامل وقوع بحران مالی سال ۲۰۰۸ می‌دانند.

غول‌های فناوری زیر ذره‌بین کنگره آمریکا

حواشی اخیر و نگرانی سیاست‌مداران از افزایش نفوذ و مونوپولی شرکت‌های فناوری بزرگ چون فیسبوک، آمازون، گوگل، فیسبوک و اپل این شرکت‌های بزرگ فناوری را زیر ذره‌بین کنگره آمریکا برده است. کنگره ایالات متحده، تحقیق و تفحص در مورد بازارهای دیجیتال و صنعت فناوری را به صورت جدی آغاز کرده است. تمرکز اصلی این تحقیقات بر حل و فصل مشکلات حوزه رقابت و جلوگیری از انحصار در این صنعت معطوف است. جرولد نادلر^۱ رئیس کمیسیون دادگستری مجلس نمایندگان آمریکا اخیراً طی بیانیه‌ای در این مورد گفت: «اینترنت آزاد مزایای بسیاری برای شهروندان آمریکا همراه داشته است. از جمله مزایای این تحول بزرگ می‌توان به افزایش فرصت‌های اقتصادی، سرمایه‌گذاری گسترده و بهبود شیوه‌های آموزشی اشاره کرد. این در حالی است که شواهد مبین تلاش برخی از ارائه‌دهندگان این خدمات برای تسخیر کنترل شریان اصلی تجارت آنلاین، محتوا و ارتباطات است».

قانون‌گذاران حاضر در کنگره ایالات متحده آمریکا نیز پیرو این سخنان، در بیانیه‌ای مشترک، اعلام کردند که تحقیقات خود را برای جمع‌آوری مستندات مربوط به مشکلات حوزه رقابت تجاری آغاز کرده‌اند. جیم سنسبرنر^۲، یکی از اعضای کمیته ویژه تحقیقات حوزه انحصارگری فناوری، در این مورد گفت: «فناوری به بخش مهمی از زندگی روزمره آمریکایی‌ها بدل شده است. جهان با افزایش وابستگی به بازار صنایع دیجیتال، بیش از گذشته به فکر ایجاد یک چارچوب نظارتی مؤثر در این حوزه افتاده است». این اقدام جدید کنگره، در ابتدا، تبعات خوشایندی برای شرکت‌های فناوری نداشته است. اندکی پیش با اعلام رسمی این خبر و در پی گمانه‌زنی برخی منابع رسانه‌ای، سهام ۵ شرکت بزرگ فناوری فعال در آمریکا با افتی نسبتاً شدید مواجه شد. به گزارش رویترز، وزارت دادگستری و کمیسیون تجارت فدرال طی توافقی رسمی، پروژه تحقیق در

¹ Jerrold Nadler

² Jim Sensenbrenner

مورد شیوه‌های ضد رقابتی غول‌های فناوری را آغاز کرده‌اند. حال قدرت کنترل بازار که هر یک از این ۵ شرکت بزرگ بخشی از آن را در اختیار دارند به یکی از موضوعات داغ بحث میان کارشناسان و سیاست‌مداران بدل شده است.

آمازون، اپل، فیسبوک و گوگل؛ مهمان جلسه استماع کنگره

کشمکش میان شرکت‌های بزرگ فناوری و کنگره آمریکا در تاریخ ۱۶ جولای سال جاری با برگزاری جلسه استماع در مورد انحصارگرایی شرکت‌های یادشده وارد مرحله تازه‌ای شد. نمایندگان کنگره در روز جلسه، انتقادات تندی را متوجه ۵ شرکت شاخص فعال در حوزه فناوری کردند. نمایندگان هر دو حزب، از جمله تد کروز^۱ جمهوری‌خواه، دیوید سیسیلین^۲ دموکرات و سناتور شرود براون^۳ دموکرات نیز در این جلسه به جمع منتقدین سیاست‌های کلان شرکت‌های فناوری پیوستند و نسبت به شیوع انحصارگرایی در میان یزرگان سیلیکون ولی ابراز نگرانی کردند. این در حالی است که مدیران شرکت‌های یادشده در دفاع از خود، مصرف‌کنندگان را بزرگ‌ترین قشر منتفع از سیاست‌های متمرکز خود معرفی کردند. بر اساس ادعای این مدیران، شرکت‌های بزرگ فناوری میلیون‌ها فرصت شغلی مستقیم و غیرمستقیم ایجاد کرده‌اند. علاوه بر مسئله رقابت و انحصار، چالش‌هایی چون کارآفرینی متمرکز، نوآوری، الگوهای تجاری شرکت‌های یادشده و همکاری آن‌ها با قدرت‌های خارجی چون چین نیز در این جلسه مورد بررسی قرار گرفت و حدوداً یک ماه پس از انتشار خبر آغاز تحقیقات در مورد الگوی رقابت در بازار صنعت فناوری، درگیری میان کنگره و غول‌های فناوری را وارد فاز جدیدی کرد.

سناتور براون که نماینده ایالت اوایهو است، در جریان جلسه استماع طی نطق خود در مورد الگوریتم‌های رمزنگاری رسانه‌های اجتماعی گفت: «فیسبوک گفته است که فقط به ما اعتماد کنید. شهروندان آمریکا تجربه خوبی از اعتماد به شما ندارند و هر بار اعتماد کرده‌اند، دچار مشکل شده‌اند». این عبارات، گواهی محکم بر افزایش واکنش‌های قهری و شدید نسبت به شرکت‌های بزرگ فناوری است. این شرکت‌ها که چندی پیش به عنوان پیشگامان توسعه کشور بسیار مورد

¹ Ted Cruz

² David N. Cicilline

³ Sherrod Brown

احترام بودند، حال آماج حملات سیاسی جناح‌های مختلف ایالات متحده قرار گرفته‌اند. دیوید سیسیلین، دیگر نماینده معترض به سیاست‌های شرکت‌های فناوری نیز در خلال این جلسه مدعی شد که بازار انحصاری شرکت‌های فناوری شاخص برای فروش کالا، نرم‌افزار و خدمات در برابر شرکت‌های نوپا مزیت ناعادلانه‌ای به آن‌ها داده است. به عنوان مثال، شرکت آمازون با استفاده از بستر فروشگاه آنلاین خود سعی در افزایش فروش محصولات برند خود و کنارزدن کالاهای سایر شرکت‌های حاضر در این وبگاه دارد. وی در پرسش از نیت ساتون^۱ مشاور عمومی شرکت آمازون گفت: «بهترین فروش برای آمازون، فروش محصولات برند آمازون است و شرکت شما از داده‌های در اختیارش به نفع خود و برای بهبود پیشنهادهای فروشش استفاده می‌کند. آیا این امر سبب ایجاد تضاد منافع نمی‌شود؟». ساتون نیز پاسخ داد: «با احترام، مخالف ادعای شما هستم. حتی بسیاری از شرکت‌های کوچک فعال در صنایع دیگر نیز از برجسب و برند شخصی خود روی محصولاتی که می‌فروشند استفاده می‌کنند.»

جو نگوز^۲ نماینده دموکرات اهل کلورادو نیز در ادامه جلسه، با تمرکز بر شرکت فیسبوک گفت: «فیسبوک نه تنها بزرگ‌ترین شبکه اجتماعی جهان است، بلکه سهام عمده برنامه‌های سوم، چهارم و ششم این رده‌بندی یعنی واتساپ، فیسبوک مسنجر و اینستاگرام نیز متعلق به فیسبوک هستند. در اختیار داشتن ۴ جایگاه در میان ۶ جایگاه برتر بازار رسانه‌های اجتماعی مصداق بارز انحصار است.»

دیوید مارکوس^۳ یکی از مدیران ارشد فیسبوک که در جلسه حاضر بود، در ادامه، در مورد پروژه ارز رمزنگاری شده این شرکت، لیبراً^۴، به شدت مورد انتقاد قرار گرفت. بر اساس اظهارات مارکوس، فیسبوک با اجرای این پروژه در پی ارائه یک سیستم جدید انتقال پول در سراسر جهان با هزینه‌های اندک است. این طرح، نخستین ابتکار عمل اینچینی در نوع خود محسوب می‌شود. بر اساس برنامه‌ریزی‌ها ایده اصلی این طرح، استفاده از ارز دیجیتال بیت‌کوین است. شرکت فیسبوک، از همین رو، به واسطه کاربرد بیت‌کوین در معاملات غیرقانونی و غیرقابل ردیابی بودن

¹ Nate Sutton

² Joe Neguse

³ David Marcus

⁴ Libra

با فرض اشاعه گسترده استفاده از این ارزرمز در صورت اجرایی شدن پروژه لیبرا، آماج شدیدترین حملات از سوی منتقدان قرار گرفته است. مدیر صندوق ذخایر فدرال، جروم پاول^۱، در این مورد گفت: «لیبرا سبب افزایش نگرانی‌ها در مورد پولشویی، قوانین حمایت از حقوق مصرف‌کننده و ثبات مالی شده است». مارکوس که از مدیران سابق شرکت پی پال^۲ محسوب می‌شود و از سوی مارک زاکربرگ، بنیان‌گذار فیسبوک برای پیشبرد این پروژه استخدام شده است، در واکنش به اظهارات مطرح شده گفت: «ما در گذشته اشتباهاتی داشته‌ایم. اما با تلاش و کوشش سخت، در حال بهتر کردن مداوم کار خود هستیم».

گوگل، محور اصلی سومین نطق رسمی این جلسه استماع بود. در طول این بخش از سخنرانی‌ها، نمایندگان جمهوری خواه مدعی شدند که شرکت گوگل نتایج جستجوها را همراه با تعصب در برابر دیدگاه‌های محافظه‌کارانه قرار داده و جایگزین می‌کند. این در حالی است که دموکرات‌ها نیز مسئله عدم توانایی گوگل را در کنترل دقیق محتوای یوتیوب به چالش کشیدند. جاش هاوولی، سناتور جوان جمهوری خواه به نمایندگی از جناح سیاسی خود گفت: «با توجه به این که شرکت گوگل، برای ورود مجدد به بازار چین، حاضر به پذیرش قوانین این شرکت و سانسور گسترده محتوا در فضای مجازی این کشور شده است، اعتماد و باور به مدیران این شرکت دشوار است. بدیهی است که اعتماد و صبر ما در برابر انحصارگری شرکت گوگل به پایان رسیده است». کاران باتیا^۳ مدیر روابط دولتی و سیاست عمومی شرکت گوگل در واکنش به اظهارات هاوولی گفت: «گوگل از برنامه‌های جدید خود جهت آغاز به کار مجدد در چین صرف‌نظر کرده است». تد کروزر دیگر نماینده مشهور جمهوری خواه در ادامه افزود: «کنگره باید در مورد مصونیت شرکت‌های اینترنتی از مسئولیت انتشار محتوای بارگذاری شده توسط کاربران‌شان بازنگری کند. این قانون به شرکت‌های بزرگ فناوری اجازه رشد سریع بدون پذیرش مسئولیت محتوای منتشرشده را می‌دهد». باتیا در ادامه جلسه به دفاع از شرکت گوگل در برابر اتهام همکاری با دستگاه‌های اطلاعاتی چین پرداخت.

¹ Jerome H. Powell

² PayPal

³ Karan Bhatia

اتفاقات اخیر در حوزه افزایش کنترل و فشار بر رسانه‌های اجتماعی و شرکت‌های فناوری،
مبین ایجاد تحول و انقلابی شگرف در تعاملات میان دولت آمریکا و بزرگان سیلیکون ولی است
و از تحولی بزرگ در روند توسعه فناوری‌های نوین در آینده‌ای نزدیک حکایت دارد.

منابع

ویدیو معرفی کتاب افسانه کاپیتالیسم؛ انحصار و مرگ رقابت از سوی نویسنده، دنیس هیرن:

<https://nowthisnews.com/videos/her/author-denise-hearn-on-the-hidden-cause-of-us-inequality>

وبگاه آمازون:

<https://www.amazon.com/Myth-Capitalism-Monopolies-Death-Competition/dp/1119548195>

وبگاه رسمی کتاب افسانه کاپیتالیسم؛ انحصار و مرگ رقابت:

<https://www.mythofcapitalism.com/>

وبگاه رسمی کنگره آمریکا:

<https://www.congress.gov>

وبگاه گاردین:

<https://www.theguardian.com/technology/2019/jun/03/tech-monopoly-congress-increases-antitrust-scrutiny-on-facebook-google-amazon>

<https://www.theguardian.com/technology/2019/apr/02/big-tech-monopoly-power-elizabeth-warren-technology>

وبگاه نیویورک تایمز:

<https://www.nytimes.com/2019/07/16/technology/big-tech-antitrust-hearing.html>

افسانه کاپیتالیسم؛ انحصار و مرگ رقابت

حوزه فضای مجازی به اندازه انقلاب اسلامی اهمیت دارد. این فضا مثل یک رودخانه پر از آب و خروشان است که می آید و دائماً هم بر آب آن افزوده و خروشان تر می شود. اگر ما بر این رودخانه تدبیر کنیم و برنامه داشته باشیم، زه کشی کنیم و هدایت کنیم، این رودخانه را تا به سد بریزد، می شود فرصت. اگر رهاش کنیم و برنامه ای برای آن نداشته باشیم می شود یک تهدید.

سید محمد
۱۳۹۱/۷/۲

